

KASACIONI SUD. ITALIJE

Presuda od 7.VIII 1962.

Soc. Navig. Lombardo
Ligure c/a Tione

Teretnica - Nužnost posebnog odobrenja arbitražne klauzule -
Učinak naledja - Teret dokaza o šteti na teretu

Kasacioni sud Italije potvrdio je presudu Apelacionog suda, u kojoj je riješeno da krcatelj nije obavezan arbitražnom klauzulom u teretnici ako se na njoj nalazi samo jedan njegov potpis, zatim da je dopušten dokaz da puno naledje nije prenijelo raspolaganje teretom na stečnika, makar ne bila na naledju dodana nikakva odgovarajuća klauzula, i konačno da brođara tereti dokaz da je do štete na teretu došlo bez krivnje njegove i osoba za koje odgovara, ako nema izuzetih slučajeva iz čl.422, st.2. Zakona o plovidbi i da postojanje jednog od izuzetih slučajeva mora dokazivati brođar. Glede prvog od tih razloga, naime posebnog potpisa na onerozne klauzule, Kasacija je stala na stajalište da jedan potpis krcateljov na teretnici, iako je suvišan za valjanost teretnice, još ne znači da je odobrio posebno, kako to traže čl.1341. i 1342. talij. građj. zak., onerozne klauzule, napose onu o arbitražnoj klauzuli. /U bilješci uz ovu presudu ističe se kako Kasacija nije još zauzela definitivan stav u pogledu takvih klauzula na teretnicama na koje dolazi do primjene, prema kolizijskim pravilima, strani zakon, jer rješidba od 25.III 1961. ne primjenjuje spomenute članove na takve teretnice, a rješidba od 24.IV 1962. ih primjenjuje/. Glede učinka naledja Kasacija prihvaća stajalište Apelacije iz razloga jer smatra iako nema klauzule "per incasso" ili "per sbarco" /za iskrcaj/ uz naledje da je ipak dopušten dokaz, koji je in concreto postignut, da naledjem nije preneseno i raspolaganje teretom na naledjnika, i da je prema tome krcatelj i dalje legitimiran na tužbu proti brođaru. Konačno Kasacija smatra da iz činjenice što je u teretnici sadržana i klauzula da je dopušteno brođaru da udje u bilo koju usputnu luku, ne slijedi da brođar ne odgovara za štetu koja je na teretu nastala zbog zakašnjenja, a s obzirom na osjetljivost odnosne robe. Kasacija naime smatra da bi brođar morao i u tom slučaju tek dokazivati da ga ne pogađa nikakva krivnja, a da se ne može pozivati na to da je do štete došlo uslijed pomorskih opasnosti, jer se o tome i ne radi niti to slijedi iz unosa u brođski dnevnik. Ovlaštenik tereta dovoljno je potkrijepio svoj zahtjev dokazavši da je teret oštećen, a brođaru nije uspio protudokaz. Neodlučno je bilo pitanje da li je klauzula skretanja s puta bila dopustiva ili ne, jer ovo pitanje ne bi imalo utjecaja na ishod spora.

/Dir.Mar. 1963, str.51o/

. E.P.

Potrebnosti za valjanost oneroznih klauzula
na teretnici u talijanskom pravu

Ova kasaciona rješidba utvrđuje načelo da je i kod teretnice potrebno u talijanskom pravu postupati po propisima čl.1341. i 1342. talij. građ. zak., pa da prema tome arbitražna klauzula mora biti odobrena posebnim potpisom. Za to nije dovoljan jedan potpis na teretnici, makar da bi se zbog toga što je ad validitatem teretnice suvišan moglo zaključiti da ima upravo takav smisao odobriti takve klauzule, nego se mora jasno istaći posebnim potpisom da se on upravo na takve klauzule odnosi. Istina, glede teretnica na koje dolazi do primjene strani zakon, a to je prema čl.10. talij. zak. o plovidbi zakon zastave, nije stajalište Kasacije definitivno fiksirano, ali baš radi toga i kod njih će biti potrebno iz razloga opreznosti postupati tako da ne bude sumnje da je arbitražna klauzula odobrena. Prema čl.34, st.2. Zak. o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova od 1959. dužan je kreator brodaru na njegov zahtjev potpisati prijepis teretnice, upravo radi toga da bi ugovorne klauzule inkorporirane u teretnicu bile valjane kad se zato traži posebni pismeni pristanak. Međutim taj zakonski zahtjev nije dovoljan da osigura učinak klauzula u teretnici koje padaju pod pojam oneroznih klauzula.

Međutim, kako prema talijanskom zakoniku, ako talijanski sud smatra da njegovo pravo u tom pogledu dolazi do primjene i na teretnice na koje dolazi do primjene jugoslavenko pravo, ako se potpis izričito posebno ne odnosi i na njih. Prema tome bit će potrebno da se na teretnici uvrsti i posebni potpis koji će se odnositi na takve klauzule da bi bilo sigurno da će postići i pred talijanskim sudovima svoj učinak. Ovo napose vrijedi za arbitražnu klauzulu.

E.P.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 1.XII 1962.

S.p.A. Henry Coe & Clerici c/a

S.p.A. Danzas & C.

Predaja tereta skladištu - Pojam notornih činjenica - Dokazna snaga certifikata avarijskog komosara - Učinak prodaje tereta skladištu u pogledu rokova iz čl.435. i 438. Zak.o plovidbi

Kasacioni sud Italije na temelju brodarove žalbe stao je na stajalište da nije bilo ispravno stajalište Apelacije da bi bile notorne činjenice način pakovanja i vaganja kave u vrećama prevezene brodom kojim načinu postoje samo presude sudova velikih luka, jer se za notornu činjenicu traži da se radi o nečemu što je poznato svima osobama prosječnog obra-